

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.spndb.cz

Vážení a milí přátelé – opery, baletu a činohry.

srdečně Vás zveme na poslední naši spolkovou akci v této sezoně. Sejdeme se

16. května 2019 v 17 hod. v Redutě,

na setkání s novým šéfem činohry NdB panem **Milanem Šotkem** (*1985), který je v čele Mahenovy činohry od počátku letošního roku. Jde o osobnost, která má za sebou již řadu úspěchů a také řadu ocenění. Přijďte se dozvědět něco o něm samém, ale hlavně o jeho záměrech a repertoáru činohry v další sezoně, která je již jeho dílem.

Druhá část podvečera je věnována vystoupení posluchačů **pěveckého oddělení JAMU**. To je další jedinečná příležitost slyšet mladé, talentované osobnosti, které se připravují na nelehkou pěveckou kariéru. A že talentovaní jsou, o tom jsme se přesvědčili již několikrát.

Nenechte si náš poslední podvečer ujít, přijďte si poslechnout zajímavé vyprávění a krásný zpěv a ukončit tak naši spolkovou sezonu. Další setkání nás bude čekat až v podzimních měsících.

Předem Vás upozorňujeme na

Předpremiérové kukátko

ve čtvrtek 6. června 2019 v 17,00 hod. ve foyer Janáčkova divadla

F. Poulenc: *Lidský hlas*/B. Martinů: *Tři fragmenty z Juliette*

Poslední operní premiéra této sezony bude 14. 6. 2019.

Zprávy výboru:

Znovu uvádíme termíny vybírání členských příspěvků:

Úterý 14. 5. 2019 od 14,00 do 17,30 hod.

Středa 15. 5. 2019 od 14,00 do 18,00 hod.

Čtvrtek 16. 5. 2019 od 14,00 do 16,30 hod. (od 17,00 spolková akce)

Připomínáme, že pokud naši stávající členové neuhradí členský příspěvek do konce této sezony, musí se v případě dalšího zájmu o členství přihlásit po prázdninách znovu. Důležité je razítko v legitimaci – těch, kteří v průběhu letošního roku již zaplatili (samozřejmě i noví členové) a mají vyznačený rok

2019, se uvedené termíny netýkají. Další možnost splnit svoji členskou povinnost bude **5. 6. 2019 (středa) v době od 16,00 do 17,30 hod.** jako obvykle v Redutě. Poslední termín vyhláší výbor SPNdB na **26. června 2019 v době od 14,00 do 17,00 hod. (Reduta - šatny).**

Naši jubilanti v květnu 2019 (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Lišková Jana	Stehlíková Blanka	Šindelářová Radka
Knauer Jiří	Sklář Vítězslav	Hendrychová Petra

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám k narozeninám přejí, aby Váš domov byl plný radosti a pohody, aby ve Vašem životě bylo mnoho dní zalitých sluncem, netížily Vás starosti či choroby. Mějte rádi život až do jeho nejnepatrnějších projevů.

Květnová premiéra v činohře:

Činohra Národního divadla uvede 20. 5. 2019, po dvou veřejných generálcích 17. a 18. 5., v 19 hodin v Redutě inscenaci hry současného rakouského dramatika Ewalda Palmeshofera „*Před východem slunce*“. Palmeshofer přebásnil klasické německé sociální drama Gerharta Hauptmanna z roku 1889 a na pozadí rodinné tragédie nechává svoje postavy promlouvat v tragikomických replikách o nepřekonatelných názorových rozdílech. „Jak dlouho myslíš, že se budeme ještě od sebe vzdalovat? Tak dlouho, že už se nebudeme slyšet, když budeme mluvit“, takto mluví jedna z postav hry ke druhé. Dva hrdinové hry, kdysi bývalí spolubydliči ze studentské koleje a dobří přátelé, dnes názorově antagonisté. Příběh, ve kterém vystupují tři ženy a čtyři muži, eskaluje právě setkáním bývalých spolužáků – dnes padesátníků. V rodině, kam návštěva přijde, rozvíří bouři, odkryje skryté rodinné peklo a odhalí, že celá generace zoufale hledá nějaký ideál, kterého se může chytit. Jenže se ukazuje, že každý žije sám, všichni přežívají v provizoriu a jistá je pouze smrt. Režie se ujal Thomas Zielinski. Thomas Zielinski (*1972) vyrůstal nejdřív v Berouně, pak v Aténách či v Chicagu. Dospěl ale ve Frankfurtu a do rodné země se vrátil až jako student divadelní režie na DAMU. Do Německa nicméně pravidelně jezdí – učí na vysoké umělecké škole v Ludwigsburgu a režíruje. Režiroval i pro činohru Národního divadla Brno. V roce 2009 to byla *Růže pro Markétu*, v roce 2014 *Loupežníci* a v roce 2016 *Kdyby, tak, a co pak*. **Pozor – generálka je z provozních důvodů výjimečně v pondělí!**

Derniéry:

V květnu se rozloučíme se dvěma inscenacemi, které mají derniéru: 9. 5. v Mahenově divadle *Něco za něco* od Williama Shakespeara a 19. 5. na Malé scéně s hrou Václava Renče *Perníková chaloupka*.

Divadelní jubilea, vzpomínky – květen

☞ 1. 5. 1874 zemřel skladatel Vilém Blodek (*3. 10. 1834). Absolvent pražské konzervatoře (obor flétna) v l. 1853 – 55 vyučoval hudbu v Haliči. Po návratu do Prahy působil jako koncertní klavírista a sbormistr pražského Männergesangsvereinu. Od r. 1860 vyučoval na konzervatoři hru na flétnu. Opery: *V studni* (1867), *Zítek* (nedokončeno).

☞ 1. 5. 1904 zemřel skladatel Antonín Dvořák (*8. 9. 1841). Absolvent pražské varhanické školy působil jako violista orchestru Cecilské jednoty a restauračního orchestru, Prozatímního divadla, poté varhaník u sv. Vojtěcha v Praze. Od r. 1877 svobodný umělec. Umělecké zájezdy do Německa, Anglie a Ruska. Od r. 1891 profesor pražské konzervatoře. Od září 1892 do dubna 1895 ředitel Konzervatoře národní hudby v New Yorku. Spolu s J. Vrchlickým člen panské sněmovny ve Vídni. Jako pedagog vychoval celou generaci skladatelů – J. Suka, V. Nováka. Opery: *Alfréd* (1870), *Král a uhlíř* (1871),

Tvrde palice (1874), *Vanda* (1875), *Šelma sedlák* (1877), *Dimitrij* (1882), *Jakobín* (1889), *Čert a Káča* (1899), *Rusalka* (1900), *Armida* (1903).

☞ 2. 5. 1844 se narodil basista Karel Čech (†28. 11. 1913). Původně studoval medicínu, ale rozhodl se pro dráhu pěveckou – studoval soukromě. Do Prozatímního divadla ho angažoval B. Smetana. Brzy na sebe upozornil jako Zachariáš v prvním českém uvedení *Nabucca*. Byl též prvním představitelem Mumlala, Palouckého, Bonifáce a Chrudoše. 31. 1. 1890 se s jevištěm rozloučil rolí Kecala. Po odchodu do důchodu působil jako regenschori ve vinohradském kostele a učitel zpěvu.

☞ 4. 5. 1854 se narodil tenorista Vladislav Florjanski (†12. 4. 1911). Původním povoláním poštovní úředník. Zpěv studoval soukromě. Debutoval ve Lvově. V pražském ND poprvé vystoupil v Moniuszkově *Halce*, v l. 1887 – 1900 byl v ND angažován. Rozhodný úspěch měl při české premiéře Verdiho *Otella* v titulní roli. S jeho jménem se pojí i slavné pražské premiéry *Eugena Oněgina* a *Pikové dámy*. Byl oblíbeným pěvcem (elegantní zjev, lahodná barva hlasu – leč jednoduchý herecký projev). Úspěšný byl v operách Smetanových (Jíra, Jeník, Dalibor, Ladislav, Vít), ze světového repertoáru Tannhäuser, Lohengrin, Eleazar... Po odchodu z ND hostoval v Plzni, Brně. Od r. 1907 byl profesorem Iovské konzervatoře.

☞ 5. 5. 1889 zemřel barytonista a pedagog Jiří Bar (*16. 8. 1928). Absolvent pražské konzervatoře a AMU debutoval v Opavě, ale vzápětí získal angažmá v Lipsku, kde působil až do r. 1969 (Andrej Bolkonskij, Eugen Oněgin, Rossiniho Figaro, Wolfram, Silvio, hrabě Luna...). Poté přešel do Brna. Byl znamenitým interpretem písní. Učil na pražské konzervatoři.

☞ 5. 5. 1909 se narodil tenorista Antonín Votava (†12. 8. 1966). V l. 1939 – 44 byl angažován v Plzni, poté v pražském ND. Uměleckou dráhu začal jako dramatický tenor (Otello, Don José), ale rychle přešel na obor lyrický (Jiří, Vít, Lenskij, Almagiva), nejúspěšnější byl v rolích buffózních (Benda, Michálek) a charakterních (Spoletta, Lízal, Jurodivý, Rehtor). Byl výborný pěvec i herec s velkou hudební inteligencí.

☞ 6. 5. 1889 se narodila sopranistka Christina Morfová (†1. 6. 1936). Absolventka Pivodovy školy byla v sezoně 1909/10 angažována v Brně (Mařenka, Micaela, Butterfly), pak hostovala v různých divadlech, v l. 1920 – 23 v ND Praha, kde zpívala Miladu, Libuši, Donnu Annu, Mařenku, Královnu noci. Měla univerzální hlas schopný i těch nejjemnějších odstínů, který dával zapomenout na její korpulentní postavu. V r. 1930 odešla do Bulharska, kde zemřela při autohavárii.

☞ 11. 5. 1919 se narodila sopranistka Jarmila Pechová. Profesionální dráhu začala v Brně, v l. 1939 – 41 byla angažována v Olomouci. Pak působila v pražském divadle Akropolis (1941 – 43), v Tylově divadle (1943 – 45), v r. 1945 se stala sólistkou Opery 5. května, s jejímž souborem přešla v r. 1948 do ND Praha. Původně operetní subreta vyrostla v pozoruhodnou představitelku velkých rolí (Butterfly, Musetta, Donna Elvíra, Oxana, Liška Bystrouška, Esmeralda...). V r. 1960 utrpěla při zkoušce na jevišti těžký úraz, odešla do invalidního důchodu.

☞ 18. 5. 1984 zemřela mezzosopranistka Zdenka Hrnčířová (*27. 1. 1915). Zpěv studovala na pražské konzervatoři. Začínala v Českých Budějovicích, poté angažována v r. 1942 do pražského ND, které ale po dvou sezonách opustila a hostovala v Plzni a Ostravě. V r. 1945 se do ND vrátila a setrvala do r. 1971. Patřila k několika pěvkyním, které během své umělecké dráhy zpívaly role altové i sopránové. Z rolí: Milada, Anežka, Krasava, Emilia Marty, Debora, Panna Róza, Carmen, Salome, Aida, Šárka, Martinka, Ulrika...).

☞ 20. 5. 1939 zemřela při autonehodě sopranistka Alexandra Čvanová (*25. 4. 1897). Hudbu začala studovat v Oděse, kde zahájila svoji uměleckou dráhu. V r. 1923 přesídlila do ČSR a v l. 1926 – 39 byla sólistkou brněnské opery. Její projev se vyznačoval velkou muzikálností, něhou a lyricitou. Z rolí: Dvořákova Xenie, Oktavián, Kateřina Izmajlova, Jenůfa, Rusalka). Byla první Emilií Marty ve světové premiéře Janáčkovy opery *Věc Makropulos* v r. 1926.

☞ 23. 5. 1889 se narodil režisér Ferdinand Pujman (†17. 12. 1961). Vystudoval techniku, ale soukromě zpěv, hru na klavír a varhany, dále filozofickou fakultu UK. Režijní činnost zahájil r. 1920 v Brně *Čertem a Káčou*, kde se projevil jako snad vůbec první český operní režisér – specialista. Dokázal scénickému pohybu vtisknout přísný řád. Jeho práce se vyznačovala vysokým stupněm stylizace a respektem k hudební složce operní inscenace. Dirigentskými partnery jeho režii byli v Brně F. Neumann a v Praze O. Ostrčil, jeho výtvarníky F. Schnellberger a F. Kysela. Záslužné byly i Pujmanovy překlady libret (z ruštiny, němčiny a francouzštiny). Sám byl libretistou oper *A. Háby Nová země* a *Nezaměstnaní*.

☞ 23. 5. 1929 se narodil basista Dalibor Jedlička (†15. 10. 2018). Studoval na brněnské konzervatoři kontrabas, zpěv soukromě. V r. 1948 nastoupil do sboru brněnské operety, v následující sezoně byl sólista operety v Olomouci, od r. 1950 sólista v Opavě, v l. 1957 – 60 člen ostravského ansámblu, od r. 1960 až do odchodu do důchodu angažován v pražském ND. Z rolí: Kecal, Mefisto, Boris Godunov, Basilio, Figaro, Chrudoš, Revírník, Mumlal, Marbuel, Paloucký... S Charlesem Mackerrasem natočil hlavní basové party v Janáčkově *Věci Makropulos*, *Kátě Kabanové*, *Její pastorkyni*, *Z mrtvého domu a Lišce Bystroušce*. Na dobu půldruhého roku byl D. Jedlička prvním polistopadovým šéfem opery ND Praha.

☞ 24. 5. 1924 se narodila sopranistka Milada Šubrtová (†2. 8. 2011). Patřila k největším pěvcům poválečné éry – mimořádný hlasový rozsah, muzikálnost, oduševnělost, sebekázeň... Z rolí: Milada, Libuše, Krasava, Rusalka, Violetta, Pamina, Donna Anna, Alžběta, Taťána, Jenůfa, Emilia Marty, Kněžna v *Lucerně*... Skvělé byly i interpretace moderní hudby na jevišti i v nahrávacím studiu. V r. 1999 byla poctěna Cenou Thálie za celoživotní mistrovství.

Osobnosti světové hudby – květen

♪ 2. 5. 1864 zemřel německý skladatel a dirigent Giacomo Meyerbeer (*5. 9. 1791). Po neúspěchu prvních oper odešel r. 1816 do Itálie, aby se důkladně seznámil s rossiniovsou operou a s pěveckou technikou. Každý rok pak uváděl novou operu (Padova, Turín, Benátky, Neapol). V r. 1824 měl obrovský úspěch *Křížák v Egyptě*. V Německu mu vytýkali, že se poitalstil. Odešel do Paříže a komponoval pro tamější operu. Jeho díla *Robert Ďábel* – 1831, *Hugenoti* – 1836, *Prorok* – 1849, *Afričanka* – 1865 mu získala světovou slávu. V r. 1862 byl povolán do čela berlínské opery.

♪ 3. 5. 1704 zemřel rakouský skladatel a houslista Heinrich Ignaz Franz Biber (*12. 8. 1644 Stráž pod Ralskem). Asi v l. 1663 – 1670 působil v čele kapely olomouckého biskupa K. Lichtenštejna. V kroměřížském archivu jsou dochovány jeho taneční suity, vícehlasé sonáty, chrámové skladby. Jeho skladatelská činnost vyvrcholila za působení v kapele salcburského arcibiskupa, kdy psal i školní hry a opery (dochována jen jedna).

♪ 3. 5. 1839 zemřel italský skladatel Ferdinando Paër (*1. 6. 1771). V r. 1791 byla v Parmě provedena jeho první opera *Orfeus a Eurydika*. V r. 1797 následoval svoji ženu – zpěvačku do Vídně, kde měla úspěch jeho opera *Camilla*. Saským dvorním kapelníkem byl jmenován r. 1803 a v Drážďanech uvedl svá vrcholná díla *Sargino* (1803) a *Leonora* (1804). Přidal se k Napoleonově suitě a byl jmenován jeho kapelníkem a ředitelem pařížské Komické opery. V l. 1812 – 27 řídil v Paříži Italské divadlo. Po obnovení monarchie byl jmenován kapelníkem královské hudby.

♪ 5. 5. 1819 se narodil Stanisław Moniuszko, polský skladatel a dirigent (†4. 6. 1872). Studoval ve Varšavě a Berlíně. Po sňatku se usadil ve Vilně. Jako otec 10. dětí musel mít v kompoziční činnosti i efekt finanční – skládal proto operety a komické zpěvohry. Úspěch opery *Halka* mu díky sbírce mezi obdivovateli umožnil studijní cestu do Německa a Francie. Stal se také ředitelem varšavské opery. Další díla: *Hrabina*, *Verbum nobile*, *Straszny dwór*... Od r. 1864 vyučoval na varšavské konzervatoři.

Složil mnoho písní, kantát, církevních skladeb. (Pro zajímavost: Praha byla prvním zahraničním městem, které nastudovalo *Halku*. Premiéru v Prozatímním divadle řídil 28. 2. 1868 B. Smetana.)

♫ 11. 5. 1849 zemřel německý skladatel a dirigent Otto Nicolai (*9. 6. 1810). Od r. 1833 žil v Římě jako varhaník pruského vyslanectví. V l. 1841 – 47 byl kapelníkem vídeňské Dvorní opery a pořádal symfonické koncerty. Ředitelem berlínské opery se stal r. 1848. V následujícím roce tam uvedl své *Veselé paničky windsorské*.

♫ 22. 5. 1949 zemřel Hans Pfitzner, německý skladatel (*5. 3. 1869). Jeho otec byl v Moskvě houslistou operního orchestru. Pfitzner studoval ve Frankfurtu n. Mohanem klavírní hru. Učit poté na konzervatoři v Koblenci, Berlíně, vedl mistrovskou kompoziční třídu na berlínské akademii a v Mnichově. Působil také jako divadelní kapelník ve Štrasburku a v Mnichově. Jeho vrcholné dílo – opera *Palestrina*, k níž si napsal libreto (1917).

♫ 27. 5. 1799 se narodil francouzský skladatel Jacques Fromental Halévy (†17. 3. 1862). V 10. letech se stal žákem pařížské konzervatoře. Získal tzv. Římskou cenu a odešel do Itálie. V r. 1827 se stal profesorem harmonie na pařížské konzervatoři. Světový ohlas získal svoji operou *Židovka*. Byl povolán mezi členy Akademie krásných umění a stal se jejím doživotním sekretářem. Jeho úspěšná komická opera *Blesk* měla údajně vliv na Smetanovy *Dvě vdovy*.

♫ 31. 5. 1809 zemřel Joseph Haydn, rakouský skladatel (*31. 3. 1732). Dochované opery jsou spojeny s dvorem knížete Esterházyho. *Acide, Lékárník, Rybářky, Nevěra se nevyplácí, Nečekané setkání, Svět na Měsíci, Odměněná věrnost, Zuřivý Roland, Armida*. Vedle oper skládal Haydn příležitostnou hudbu ke hrám kočovných společností nebo singspiely pro loutkové divadlo, které bylo r. 1773 otevřeno v Esterháze.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

✂ 15. 4. 1934 se narodil herec Josef Somr. Členem činohry ND Praha byl v l. 1978 – 2002. Cenu Thálie obdržel v l. 1997, 2001, 2013 (za celoživotní mistrovství), dále cenu Neviditelný herec 2004/2005.

✂ 13. 4. 1994 zemřel Rudolf Hrušínský, významný člen činohry ND Praha od r. 1960 do své smrti. (*17. 10. 1920)

✂ 13. 3. 2019 zemřela dlouholetá protagonistka Baletu pražského ND Růžena Mazalová (*20. 8. 1928), taneční pedagožka a choreografka, která byla v r. 2008 za své celoživotní mistrovství poctěna Cenou Thálie.

✂ V dubnu oslavila své 90. narozeniny herečka Marie Tomášová. V Činohře ND Praha byla angažována v letech 1955 – 1969. Poté se stala členkou Divadla za branou a po jeho zrušení působila od r. 1973 v Lyře Pragensis. V l. 1990 – 94 hrála v Divadle za branou II. V r. 2008 obdržela Cenu Thálie za celoživotní mistrovství. V únoru 2016 byla ministrem kultury D. Hermanem jmenována Dámou české kultury.

✂ Ve věku 85 let zemřel Graham Melville – Mason (*4. 3. 1933 – †2. 2. 2019), britský vědec, velký propagátor české a slovenské hudby v Británii a přítel mnoha českých umělců. Jeho dům na Muswell Hill v Londýně býval domovem pro české studenty hudby, interprety, skladatele či muzikology, o které bylo skvěle postaráno při studijních pobytech či turné. V sousedství žil exilový skladatel Karel Janovický, který léta vedl československou sekci BBC World Service. G. Melville – Mason se o českou hudbu začal zajímat v 60. letech 20. století a začal ji propagovat stejně jako její interprety. Od konce 70. let často navštěvoval Československo. Od r. 1990 působil jako člen umělecké rady Pražského jara. Sehrál velkou roli ve výběru tvorby B. Martinů pro Edinburský festival. Stejně se zasloužil o hudbu A. Dvořáka. V l. 1987 – 2007 byl prezidentem Dvořákovy společnosti v Londýně.

Ta byla založena v r. 1974 a dnes má více než 700 členů nejen v Evropě, ale i USA a Austrálii. Díky aktivitám svého prezidenta se činnost Dvořákovy společnosti rozšířila i na hudbu dalších českých a slovenských skladatelů minulosti i současnosti. V r. 2007 obdržel Melville – Mason Cenu české hudební rady a v r. 2010 medaili Artis Bohemiae Amicis ministerstva kultury ČR. Je autorem četných článků, studií a rozhlasových pořadů o české hudbě.

Z domova

 Festival Divadelní svět Brno je významnou mezinárodní divadelní přehlídkou, která svým rozsahem patří mezi tři největší divadelní festivaly v ČR. Každoročně je hlavním programem festivalu více než třicet představení. Dramaturgie se neomezuje jen na žánr činohry. Diváci mohou navštívit i produkce taneční, pohybové a hudebně – dramatické nejen pro dospělé diváky, ale i pro mládež a rodiny s dětmi. NdB spolupracuje při přípravách s dalšími divadelními scénami města Brna. Spolupořadatelé jsou: Centrum experimentálního divadla (Divadlo Husa na provázku, HaDivadlo), Městské divadlo Brno a Divadlo Polárka. Významnou měrou se zapojuje divadelní fakulta JAMU a její hudebně – dramatická laboratoř Divadlo na Orlí. Divadelní svět Brno 2019 se bude konat v době 23. – 28. května 2019 – „Evropský sen“.

 Dance Brno 2019 – Mezinárodní taneční festival 7. 5. – 24. 6. 2019, Mahenovo divadlo, Janáčkovovo divadlo. Letošní ročník festivalu navazuje na loňský projekt Dance Brno 100 a více než čtvrt století v Brně uváděný a Baletem NdB pořádaný festival Tanec Brno. Aktuální ročník představí jeden z předních souborů Pobaltí (Litevský národní balet). Ten doplní Slovinský balet národního divadla v Mariboru a jako českého zástupce uvidí diváci balet Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Pestrý program je složený převážně z neoklasických a současných choreografií. Festival otevře 7. 5. 2019 v Mahenově divadle balet Jihočeského divadla představením *Klíče odnikud* v choreografii Petra Zusky na hudbu Antonína Dvořáka a Leoše Janáčka.

 V rámci baletního večera *Petite Mort* bude uvedena premiérová část *Walking Mad*. V české premiéře uvidí diváci 11., 12., 18., 19. května a 9. června 2019 v Janáčkově divadle dílo Johana Ingera, dalšího choreografa s mezinárodním renomé. Toto tanečně zpracované Ravelovo *Bolero* je považováno za jednu z jeho nejlepších choreografií.

 Stipendijní program MenART pro nadané žáky základních uměleckých škol a jejich pedagogy, za kterým stojí Nadační fond Magdaleny Kožené, otevírá přihlášky do dalšího ročníku. Unikátní projekt mentoringu uměleckého vzdělávání nabízí intenzivní pracovní setkání s předními osobnostmi české umělecké scény během školního roku 2019/20. Role mentorů přijali např. pěvkyně Kateřina Kněžíková, klavírista Ivo Kahánek, zpěvačka Radka Fišarová, nově byl do programu zařazen i tanec, jehož mentorem se stal choreograf a tanečník Jan Kodet a literárně dramatický obor, kterému se bude věnovat režisér Viliam Dočolomanský. Oba posledně jmenovaní budou pracovat se skupinami nebo soubory.

 74. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro 12. 5. – 4. 6. 2019: V Praze se setkají největší osobnosti klasické hudby – opravdové legendy i mladé talenty. Každý z nich přinese jedinečný pohled na fascinující bohatství tohoto umění. Posláním Pražského jara je přinášet koncerty, které aspirují stát se událostí sezony. Samotné zahájení festivalu vzbuzuje velké očekávání – Smetanovu *Mou vlast* zahrají Bamberští symfonikové pod taktovkou svého šéfdirigenta Jakuba Hrůši. (Podrobnosti na www.festival.cz)

 Za první den předprodeje vstupenek na 61. ročník hudebního festivalu Smetanova Litomyšl se prodalo 13 ze 41 pořadů. Jen za první hodinu bylo prodáno 3427 vstupenek a dalších 7000 zarezervováno. Tradičně je mezi prvními vyprodaný slavnostní zahajovací koncert, potom *Hvězdy*

operního nebe s Olgou Peretyatko, Čajkovského orchestr Moskva, nebo oba koncerty na přání *Freeman show*, kde organizátoři přidávali jeden odpolední koncert navíc. Vstupenky již nejsou k dostání na vystoupení Magdaleny Kožené, operu Leoše Janáčka *Liška Bystrouška*, obě představení muzikálu *Jesus Christ Superstar* a pořad *Tango na cestách*. Vyprodal se i výběr z nejslavnějších árií a sborů z oratorií Georga Frídricha Händela v podání barytonisty Adama Plachetky a závěrečné Velké finále.

 Národní muzeum otevřelo 6. 3. 2019 v Praze v prostorách Muzea Bedřicha Smetany výstavu pod názvem *Nevěsta prodaná do ciziny*, která se věnuje uvádění slavné Smetanovy opery v zahraničí – a to jak v historii (od jejího prvního zahraničního uvedení v Petrohradě r. 1871, přes její triumf ve Vídni r. 1892 nebo uvedení v New Yorku s Emou Destinnovou v r. 1909) až po současnost. Je tvořena dokumenty ze sbírek muzea (makety scén, návrhy kostýmů, divadelní cedule, dobové fotografie...) doplněné o materiály neziskové organizace Zámek Liteň (fotografie slavné pěvkyně Jarmily Novotné). Jsou připomenuti dirigenti E. Nápravník, O. a K. Nedbalovi, O. Ostrčil, tenoři O. Mařák a K. Burian nebo basisté V. Heš a J. Huml. Převážnou část fotografií inscenací posledních dvaceti let poskytl fotograf Pavel Horník. Zajímavé jsou snímky z provedení *Prodané nevěsty* v pařížské opeře Palais Garnier v r. 2008, kterou nastudoval Jiří Bělohávek a Jeníka zpíval Aleš Briscein. Z curyšského provedení třeba záběry Piotra Beczaly nebo Jonase Kaufmanna ve Frankfurtu. Výstavu je možné navštívit až do 2. 11. 2020.

 Třetí ročník festivalu Zlatá Pecka Chrudim, který svým jménem zaštitila a spoluorganizuje místní rodačka, mezzosopranistka Dagmar Pecková, bude od 25. 8. do 2. 9. 2019. O jeho organizaci se postará nově založený Spolek Zlatá Pecka. Dosud festival pořádala městská organizace Chrudimská beseda, která si jej objednávala u agentury Camerata, zastupující D. Peckovou. Letošní dramaturgie je věnována dílu Antonína Dvořáka. Stěžejní akcí festivalu bude koncertní provedení jeho opery *Rusalka*.

 16. a 19. května 2019 – ND Praha – premiéra díla Sergeje Prokofjeva *Láska ke třem pomerančům*. Režie Radim Vizváry, sbor a orchestr ND diriguje Christopher Ward.

 Činohra ND Praha připravuje na 22. a 24. května 2019 ve Stavovském divadle premiéry Moliérova *Misanthropia*. Úprava díla z r. 1666 Jan Frič, Marta Ljubková, režie Jan Frič. Hrají: Vladimír Javorský, David Matásek, Igor Orozovič, Kateřina Winterová, Jana Stryková, Alena Štréblová, Jiří Suchý z Tábora, Jan Bidla.

 23. a 26. května 2019 uvádí Opera ND Praha a Státní opera Praha ve Foru Karlín exkluzivní koncertní provedení Wagnerovy opery *Zlato Rýna*. Hvězdné obsazení tvoří: Štefan Margita (Loge), wagnerovský basbarytonista Egile Silins (Wotan), německý pěvec Thomas Gazheli (král skřetů Alberich), čelná wagnerovská pěvkyně Ursula Hesse von Steinen (Fricka, manželka Wotana), Renée Morloc (vševědoucí bohyně Erda), Christian Hübner a Jozef Benci (obři Fasolt a Fafner). Vedle hostujících hvězd vystoupí čeští sólisté: tři nymfy – Kateřina Kněžíková, Jana Horáková Levicová a Václava Krejčí Housková. V menších úlohách se představí Maria Kobielska (Freia), Jiří Rajniš (Donner), varšavský rodák Jan Petryka (Froh) a Arnold Bezuyen (Mime). Orchester SO zahraje pod taktovkou hudebního ředitele SO Andrese Sebastiana Weisera.

 Státní opera Praha zamíří o prázdninách do Regensburgu na Zámecké slavnosti. Odehraje zde dvě představení *Nabucca* (12. a 13. 7. 2019). Zámecké slavnosti, kde SO vystoupí už poněkolkáté, se konají od r. 2003 každé léto na venkovní scéně před kulisou zámku St. Emmerau, jenž je od 19. století v držení rodiny Thurn a Taxis.

 Vítězem 53. ročníku rozhlasové soutěže Concertino Praga pro mladé umělce vyhlásila porota patnáctiletého klavíristu Jana Čmejlu z ČR (mezi 31 soutěžícími z 11. států). Jako absolutní vítěz získal 1 000 Eur a možnost natočení CD.

- Mahler Jihlava – Music Festival – Hudba tisíců 18. 5. – 7. 7. 2019: Mahler? Hudba našeho srdce!
- 18. 5. 2019** Zahajovací koncert: G. Mahler, Symfonie č. 1 *Titán* – Janáčkova filharmonie Ostrava, dirigent V. Uryupin
- 22. 5. 2019** *Pozdravy z Vídně*: G. Mahler, A. Dvořák, J. Strauss, N. Dostal, F. Lehár, R. Stolz zpěv S. Eisinger, klavír M. Schiebel (oba Rakousko)
- 29. 5. 2019** B. Smetana *Z mého života*: J. S. Bach, B. Smetana, F. Liszt – J. Junek (housle), J. Haniková (klavír), R. Valenta (mluvené slovo)

Doprovodný program:

- 17. 5. 2019** Slavnostní zahájení festivalu u pomníku G. Mahlera v parku G. Mahlera v Jihlavě
- 22. 5. 2019** Vernisáž výstavy G. Mahler a Vídeň
- 26. 5. 2019** Evropan Gustav Mahler: setkání dechových hudeb v Kališti u Humpolce – DO Musikverein Aigen Seebach – Baum (Rakousko), DOM ZUŠ G. Mahlera Humpolec, mažoretky

 Koncert na počest zlínské rodačky Evy Jiříčné, světoznámé architektky a designérky, se uskutečnil 12. 3. 2019 ve Velkém sále Kongresového centra Zlín u příležitosti jejích osmdesátin. Vystoupení bylo koncipováno jako výraz srdečného poděkování této velmi inspirativní ženě, díky jejíž iniciativě zlínská filharmonie sídlí v tak unikátním prostoru, jakým Kongresové centrum je. V Malém sále se konalo Povídání o architektuře s Evou Jiříčnou, které bylo doplněno projekcí jejích významných staveb. Filharmonii B. Martinů řídil Jakub Klecker, sólistou byl koncertní mistr České filharmonie, jeden z nejlepších českých houslistů Josef Špaček.

Ze světa

 Slavný český choreograf Jiří Kylián byl poctěn jednou z nejvyšších ocenění na poli umění. Členství v prestižní Akademii krásných umění mu bylo oficiálně uděleno při slavnostním ceremoniálu 13. 3. 2019 v Paříži. Akademie krásných umění je jednou z pěti akademií Francouzského institutu. Devět sekcí (Malířství, Sochařství, Architektura, Grafika, Hudba, Umělecká tvorba kinematografická a audiovizuální, Fotografie, Nezávislí členové, Zahraniční přidružení členové) a 63 členů usiluje o podporu a propagaci nejrůznějších forem uměleckého vyjádření a snaží se chránit francouzské kulturní dědictví. Při inaugurační ceremonii dostává každý nový člen Meč, který má jeho profesi symbolizovat. Tento Meč se stává jeho atributem a zbraní na obranu umění a kultury. Má navíc výstižně vyjadřovat podstatu umělcova světa. Její královská Výsost Caroline, hannoverská princezna a dědičná princezna monacká, předala Jiřímu Kyliánovi meč dle jeho vlastního návrhu, na jehož jílci je zpodobněna tanečnice – Ptačí žena stojící na stříbrných křídlech. Symbol, že umění choreografie je povýšeno na novou úroveň. Jiří Kylián je prvním choreografem na světě, který získal toto významné ocenění a kvůli kterému se akademie rozhodla otevřít novou kategorii „Choreografie“.

 Opera ND v Praze je 2. nejvytíženějším domem za r. 2018. Takto je to uvedeno v každoroční statistice britského hudebního serveru Bachtrack: 1. Vídeňská státní opera (211), 2. ND Praha (206), 3. Metropolitní opera (204), 4. Opera Australia (193), 5. Deutsche Oper am Rhein (191), 6. Opéra d'Paris (183), 7. Opera Curych (177), 8. Opera Frankfurt (171), 9. Bavorská státní opera v Mnichově (167), 10. Komická opera Berlín (165).

 Sopranistka Olga Jelínková se v březnu představila jako Královna noci v Mozartově *Kouzelné flétně* v německé Saské Kamenici. Je to již 11. inscenace *Kouzelné flétny*, ve které O. Jelínková účinkuje. Od sezony 2018/19 pěvkyně působí ve stálém angažmá Sárského státního divadla v německém Saarbrückenu. V květnu 2019 ji zde čeká role Markétky v Gounodově opeře *Faust a*

Markétka. O. Jelínková pravidelně hostuje v operních domech v Mannheimu a Saské Kamenici, u nás v pražském ND, ND moravskoslezském v Ostravě a v Moravském divadle v Olomouci.

📖 Tenorista Aleš Briscein je 7. nejvytíženějším operním pěvcem na světě. Ve statistice serveru Bachtrack se A. Briscein objevil jako jediný český pěvec. „Takový maraton lze vydržet jen v případě obezřetného výběru rolí, kázně a disciplíny, samozřejmě i zdraví a štěstěny“, říká pěvec, který dodává, že na špičkové operní pěvce jsou kladeny obrovské nároky. Není výjimkou, že jeden den vystupují v Japonsku a druhý den se už mají účastnit zkoušek v Německu. Mezi dirigenty se podruhé na 9. místě objevil Jakub Hruša, šéfdirigent Bambereských symfoniků. Třemi nejvytíženějšími dirigenty jsou Andris Nelsons (121 vystoupení), Valerij Gergijev (93) a Paavo Järvi (91). U orchestrů obsadily první příčky Royal Philharmonic Orchestra (150), Nordwestdeutsche Philharmonie (130) a Chicago Symphony Orchestra (126). Třemi nejčastěji uváděnými operami jsou *La traviata*, *Tosca* a *Carmen*. Žebříček nejfrekventovanějších děl jednoznačně ovládl Leonard Bernstein: 1. *West Side Story*: *Symphony dances*, 2. *Candide* – předehra, 3. *Serenáda podle Platónova Sympozia*, 4. *Symphony č. 5* (Beethoven), 5. *Chichester Psalms*.

📖 Tenorista Aleš Briscein podruhé – a to jako Smetanův Dalibor v nové inscenaci v Opera Frankfurt. Po premiéře 24. 2. 2019 následovalo šest repríz (2. – 30. 3.). Operu nastudovali rakouský dirigent maďarského původu Stefan Soltezs a německá režisérka Florentine Klepper, scénu navrhl slovenský scénograf Boris Kudlička. V dalších rolích: polská sopranistka Izabela Matula (Milada), kanadský basbarytonista Gordon Bintner (Vladislav), britský basbarytonista Thomas Faulkner (žalářník Beneš), anglický basbarytonista Simon Baylei (Budivoj) a další.

📖 *Prodaná nevěsta* na německý způsob: Múchen Bayerische Staatsoper, (premiéra v prosinci 2018 v němčině). Režie David Bösch: Mařenka v holínkách a teplákové bundě řídí traktor, jezdí na kole, dělá bubliny ze žvýkačky, kouří, do Jeníka se pustí motykou (italská sopranistka Selene Zanetti). Jeník (Pavol Breslik), Kecal hraje páku s místními chlapy (Günther Groissböck – stačil na hloubky Kecalova partu jen tak tak). Vašek (Wolfgang Ablinger – Sperracke) na ženění poněkud přestárlý, přivede na námluvy s Mařenkou živého pašíka se zlatou mašlí... Ještě, že dirigent Tomáš Hanus, který měl k dispozici skvělý Bavorský státní orchestr, dokázal partituru prosvětlit vylehčeností vedle romanticky prozpívávaných vroucích emočních vln.

📖 *Prodaná nevěsta* v Drážďanech (premiéra 8. 3. 2019 opět v němčině) po víc než čtvrtstoletí opět na repertoáru. Děj se odehrává v sále podniku „Kezalz Village“ – servírky v dirndlech, balíky slámy, umělá kráva. Zaměstnankyni Mařenku trápí čerstvě zjištěné těhotenství, randí s frajírkem v jeansovém oblečku (Jeník v podání slovenského tenora Pavola Breslika). Nesympatickou figuru Kecala tvořil mladý belgický basista Tijl. Dobráckého, duševně opožděného Vaška pojal německý tenor Benjamin Bruns jako vděčně komickou figuru. Samostatnou kapitolou je výkon orchestru Staatskapelle Dresden pod vedením Tomáše Netopila. Dirigent dovedl ve finále orchestr k rytmicky a zvukově doslova opojnému vyznění Smetanovy partitury.

📖 Vídeň, Staatsoper: Gaetano Donizetti – *Lucia di Lammermoor* – premiéra 9. 2. 2019. Donizettiho opera je jeho padesátým a vrcholným dílem, patří mezi pěvecky nejobtížnější opery. Dirigent Evelino Pidó, pocházející z Austrálie, se věnuje interpretaci italských a francouzských oper 19. století. Vypracoval si dokonalý smysl pro účinek dramatického bel canto a vedení orchestru tak, aby pěvce podpořil ve výrazu. Největším lákadlem byl Juan Diego Flórez, tenorista proslulý svými koloraturami a lehkostí projevu (Edgar). Partnerkou mu byla ruská sopranistka Olga Peretyatko (Lucia). Roli Enrika, bratra Lucie, ztvárnil rakouský barytonista George Petean. Orchester i sbor Vídeňské státní opery odvedl skvělou práci. Diváci, kteří zcela zaplnili hlediště (a to i na místech na stání), bouřili nadšením a odměňovali účinkující za skvělý zážitek.

📖 BBC Cardiff Singer of the World, nejslavnější pěvecká soutěž, oznámila 4. 3. 2019 dvacet pěvců, kteří se po absolvování tříkolového výběru proboujvali do soutěže. Ta se uskuteční 15. – 22. 6. 2019. Soutěžící jsou z 15 zemí (Rusko, Jižní Korea, Ukrajina, USA, Argentina, Austrálie, Brazílie, Čína, Anglie, Guatemala, Mexiko, Mongolsko, Portugalsko, Jižní Afrika a Wales). Díky finančnímu příspěvku z nadace proslulé sopranistky Dame Kiri Te Kanawa, která je od r. 2011 patronkou soutěže, se zvýší finanční částky cen (hlavní cena 20 000 liber, v písňové kategorii 10 000 liber). Cena publika pro nejoblíbenějšího účastníka bude věnována památce slavného ruského barytonisty Dmitrije Chvorostovského, vítěze této soutěže v r. 1989 (zemřel v r. 2017).

📖 La Scala – tentokrát jako název rozhlasové stanice ve Velké Británii. Vysílání klasické hudby na vlnách digitální stanice La Scaly bylo zahájeno 4. 3. 2019. Klasická hudba má být zastoupena 70 %, zbývající část bude patřit nové hudbě “s překvapením”. Důležitou roli má hrát i mluvené slovo. Šéfredaktorem se stal jeden z nejpobulárnějších a také nejlépe placených anglických rozhlasových moderátorů Simon Mayo (*1958).

Nabídky, informace

Představení NdB v květnu

Opera:

Janáčkovovo divadlo	<i>Faust a Markéta:</i> 2. 5. 2019 v 18,00 hod. <i>Prodaná nevěsta:</i> 4. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Polská krev:</i> 5. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Carmen:</i> 8. 5. 2019; 15. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>La Gioconda:</i> 14. 5. 2019; 17. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Rusalka:</i> 16. 5. 2019 v 19,00 hod.
Mahenovo divadlo	<i>Così fan tutte:</i> 3. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Čert a Káča:</i> 18. 5. 2019 v 17,00 hod.; 19. 5. 2019 v 19,00 hod.
Divadlo Reduta	<i>Pravidla slušného chování v moderní společnosti:</i> 10. 5. 2019; 22. 5. 2019 v 19,00 hod.
Špilberk	<i>Nabucco:</i> 23. 5. 2019 ve 20,00 hod. <i>La traviata:</i> 28. 5. 2019 ve 20,00 hod. <i>Nápoj lásky:</i> 30. 5. 2019 ve 20,00 hod.

Balet:

Janáčkovovo divadlo	<i>Petite Mort:</i> 11. 5. 2019 v 19,00 hod.; 12. 5. 2019 v 17,00 hod.; 18. 5. 2019 v 19,00 hod.; 19. 5. 2019 v 17,00 hod.
Divadlo Reduta	<i>Amadeus MozArt:</i> 29. 5. 2019; 30. 5. 2019 v 19,00 hod.

Činohra:

Mahenovo divadlo	<i>Noc bláznů</i> : 1. 5. 2019; 16. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Petrolejové lampy</i> : 2. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Všelijaká koukátka</i> : 4. 5. 2019 v 10,00 hod.; 19. 5. 2019 v 10,00 hod. <i>Jánošík Revisited</i> : 4. 5. 2019; 11. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Ostrov pokladů</i> : 5. 5. 2019 v 17,00 hod. <i>Hledání ztraceného času</i> : 8. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Něco za něco: derniéra</i> 9. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Králova řeč</i> : 10. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Perníková chaloupka: derniéra</i> 12. 5. 2019 v 10,00 hod. <i>Saturnin</i> : 13. 5. 2019; 30. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Kdo je pan Schmitt?</i> : 17. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Apartmá v hotelu Plkaza</i> : 21. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Marie Stuartovna</i> : 29. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Želary</i> : 31. 5. 2019 v 19,00 hod.
Divadlo Reduta	<i>Strach jíst duši</i> : 3. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Teror</i> : 4. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Věra</i> : 5. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Mne blesk se dotekl</i> : 6. 5. 2019; 21. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Zemský ráj to na dohled?</i> : 7. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Pohádka o nevyřádném dědečkovi</i> : 12. 5. 2019 v 10,00 hod. <i>Před východem slunce</i> : 17. 5. 2019 – <u>1. premiéra</u> ; 18. 5. 2019 – <u>2. prem.</u> , 20. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Kámen a bolest</i> : 19. 5. 2019 v 19,00 hod. <i>Improvizovna</i> : 31. 5. 2019 v 19,00 hod.

Festival Divadelní svět Brno 23. – 28. 5. 2019:

23. 5. 2019	titul v jednání
24. 5. 2019	<i>Atomová kočička</i> – Divadlo F. X. Šaldy Liberec ve 20 hod. Reduta
25. 5. 2019	<i>Requiem of the Ravel's Bolero</i> – Vuyani Dance Theatre, JAR ve 14. a 19. hod. Mahenovo divadlo
25. 5. 2019	titul v jednání – Reduta
26. 5. 2019	<i>Francouzi</i> – Nowy Teater, Polsko v 18 hod. – Janáčkovovo divadlo
27. 5. 2019	<i>Francouzi</i> – Nowy Teater, Polsko v 18 hod. – Janáčkovovo divadlo
27. 5. 2019	<i>Taneční večer Evropa mimo Evropu</i> – ART & FACT, Martinik + Judith Olivia Manantenasou, Madagaskar ve 20 hod. – Janáčkovovo divadlo
28. 5. 2019	<i>Zabiják Joe</i> – Divadlo pod Palmovkou, Praha v 17,30 hod. – Reduta
28. 5. 2019	<i>Roma Armee</i> – Maxim Gorki Theatre, Německo v 19,30 hod. – Mahenovo divadlo

(Podrobnější informace na www.divadelnivesvet.cz)

 15. ročník Hudebního festivalu Znojmo s podtitulem HUDBA KRÁLŮ se koná ve Znojmě a okolí ve dnech 11. – 28. 7. 2019. Láká na nejlépe obsazené operní představení roku 2019 v ČR: G. F. Händel: *SAUL* – scénické oratorium ve vlastní produkci, ve stylové interpretaci na dobové nástroje. Účinkují: Andreas Scholl, Adam Plachetka, Krystian Adam, Natalia Rubiš, Tadeáš Hoza, Kristýna Vylíčilová, Czech Ensemble Baroque s dirigentem Romanem Válkem, režie Tomáš Pilař.

 Pomalu končí 7. sezona cyklu staré hudby v Brně. Závěrečný koncert: *Richter Gala* (novodobá světová premiéra) se koná 29. 5. 2019 v 19,30 hod. v kostele sv. Janů. Účinkuje Czech Ensemble Baroque, dirigent Roman Válek, sólo B. M. Willi (cembalo). Od 29. dubna 2019 je v prodeji 8. sezona: HC Brno, Panenská č. 1 – Dům Pánů z Lipé (www.ebcz.eu).

 Předplatné NdB na sezonu 2019/20 bylo letos připraveno o měsíc dříve. Prodej byl zahájen již 11. března 2019. Tři soubory NdB nachystaly do nové sezony mnoho krásných inscenací, jak jste si mohli přečíst v dubnovém Zpravodaji. Ať jste předplatitelé, nebo chcete předplatným udělat radost někomu blízkému, můžete si vybrat z 15 předplatitelských skupin. Další informace na tel. 542 158 120. Otevírací doba zákaznického centra – Dvořákova 11: pondělí – pátek 8,30 – 18,00 hod.

Vážení přátelé,

ať se nám to líbí nebo ne, sezona 2018/19 se nezadržitelně blíží ke konci. Na štěstí je květen přebohatý různorodými akcemi, takže si můžete vybírat a udělat si tak „zásobu“ kultury na blížící se prázdniny. Ať se Vám v hledištích tají dech a zatoužíte zažít znovu to jedinečné, co divadlo přináší. V květnu je také poslední spolková akce této sezony. Členové výboru SPNdB se na Vás těší.

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery	Malá encyklopedie hudby
Osobnosti světové hudby	Oxfordský slovník opery
Postavy brněnského jeviště	Hudební rozhledy
Katalogy NdB a ND Praha 2019/20	Webové stránky NdB
Denní tisk a internet	ND Praha – měsíčník
DIVA březen, duben – magazín NdB	

Uzávěrka Zpravodaje dne: 26.dubna 2019

Neprodejně. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, Brno, 613 00; IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.